

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/117353-225139

plaats / datum
‘s-Hertogenbosch,
17 september 2020

Op de op 23 maart 2020 ontvangen aanvraag van Stichting Mooiland om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van groot onderhoud met energetische maatregelen aan diverse woningen, in het bezit van Stichting Mooiland, gelegen aan de Hertog Janstraat, Irenestraat, Korte Herenengstraat en Zeuven Wilgenstraat, met postcode 5397 te Lith, in de gemeente Oss.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J. Reijnen
Teammanager Omgevingsdienst Brabant Noord

BESLUIT

Onderwerp

Op 23 maart 2020 hebben wij van Stichting Mooiland een aanvraag ontvangen voor een ontheffing voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het uitvoeren van groot onderhoud met energetische maatregelen, aan diverse woningen in het bezit van Stichting Mooiland, in de Hertog Janstraat, Irenestraat, Korte Herenengstraat en Zeuven Wilgenstraat, met postcode 5397 te Lith, in de gemeente Oss.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Stichting Mooiland, Galileilaan 40, 6716 BP te Ede, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*), **huismus** (*Passer domesticus*);
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);voor de periode van 15 oktober 2020 tot en met 31 december 2021;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten, in de aanvraag, het activiteitenplan en de aanvullende gegevens van 2 september 2020 voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. de gevraagde ontheffing voor het overige af te wijzen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*), **huismus** (*Passer domesticus*);
 - artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);omdat er voor deze soorten geen verbodsbepalingen worden overtreden;
- IV. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', alsmede dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - Bijlage 1: overzichtstekening van het project
 - Bijlage 2: locatie(s) van de mitigerende maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het met dit besluit niet eens bent, kunt u binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken bij ons college. De termijn voor het indienen van het bezwaarschrift gaat in op de dag na verzending van dit besluit. U kunt het bezwaarschrift richten aan:

Het College van Gedeputeerde Staten
t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en Adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden. Het secretariaat van de hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 6808304 en via bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Voorlopige voorziening

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat uw bezwaarschrift in behandeling is. Als u dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft, dan kunt u een schriftelijk verzoek om voorlopige voorziening indienen. U kunt in dat geval de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant vragen een voorlopige voorziening te treffen. Dit kan alleen als u binnen de termijn een bezwaarschrift heeft ingediend.

Het adres van de rechtbank is Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. Voor de behandeling van een verzoek om voorlopige voorziening moet u griffierecht betalen. Wanneer u zo'n verzoek heeft ingediend, ontvangt u bericht van de rechtbank over de betaling van het griffierecht. Beschikt u over een elektronische handtekening (DigiD), dan kunt u uw verzoek om een voorlopige voorziening te treffen ook digitaal bij de Rechtbank Oost-Brabant indienen. Kijk voor de voorwaarden op <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	7
Inhoudelijke overwegingen.....	8
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	8
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	8
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	8
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	9
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	9
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	9
2.3 <i>Mogelijke effecten</i>	10
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	11
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	12
2.6 <i>Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding</i>	13
2.7 <i>Gedeeltelijke afwijzing van gevraagde ontheffing</i>	15
3. Conclusie	16
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	17
Bijlage 2. Locatie van de mitigerende maatregelen.....	18
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	20

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig invullen en naar ons op te sturen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
5. De in voorschrift 4 genoemde (rechts-)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

Specifieke voorschriften

6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag, het activiteitenplan, (hoofdstukken 6, 7 en 8) en de aanvullende gegevens van 2 september 2020.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
9. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden vóór de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
10. Het ongeschikt maken van de woningen dient tenminste 3 dagen voor de start van de renovatiewerkzaamheden plaats te vinden. Voor vleermuizen geldt dat dit dient te gebeuren onder gunstige weersomstandigheden (temperatuur van 7 graden of hoger, windkracht minder dan 5 Bft en neerslag maximaal motregen) onder begeleiding van een vleermuisdeskundige. Dit om te voorkomen dat vleermuizen de mogelijkheid krijgen om zich na het ongeschikt maken van de bebouwing opnieuw te vestigen in de te renoveren woningen.

¹ Zie toelichting op:

https://www.brabant.nl/applicaties/producten/wet_natuurbescherming_ontheffing_beschermde_soorten_16411

11. Minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken, maar voor 1 november, dient een controlerende conform vleermuisprotocol , versie 2017, door een vleermuisdeskundige plaats te vinden naar de aanwezigheid van vleermuizen. Pas na expliciete toestemming van de vleermuisdeskundige mag gestart worden met het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden. Dit om te voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden nog vleermuizen in de woningen aanwezig zijn.
12. Indien tijdens de controlerende vleermuizen worden aangetroffen dienen de betreffende woningen opnieuw ongeschikt gemaakt te worden onder begeleiding van een vleermuisdeskundige en dient tenminste één dag later opnieuw een controlerende naar de aanwezigheid van vleermuizen te worden uitgevoerd. Pas bij expliciete toestemming van de vleermuisdeskundige mag gestart worden met het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden.
13. De tijdelijke voorzieningen dienen in stand te blijven totdat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door beschermde soorten, dit buiten de meest kwetsbare periodes en de winterperiode. De tijdelijke voorzieningen mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 23 maart 2020 hebben wij van Stichting Mooiland een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen.

De aanvraag is op 2 september 2020 aangevuld. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer Z/117353.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen het uitvoeren van groot onderhoud met energetische maatregelen aan de woningen gelegen op de adressen:

- Hertog Janstraat 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 18 en 20;
- Irenestraat 4, 6, 8, 12, 14 en 16;
- Korte Herenengstraat 1 en 3;
- Zeuven Wilgenstraat 2, 4, 6, 8, 10 en 12.

De werkzaamheden aan de woningen bestaan uit:

- steiger opbouwen en afbreken;
- bestaande dakpannen verwijderen;
- nieuwe dakpannen plaatsen;
- binnenzijde dak isoleren;
- spouwmuurisolatie;
- buitenkant dak isoleren;
- plankenbeschot vervangen;
- en dakbeschot vervangen.

Het uitvoeren van de werkzaamheden staat gepland voor de periode van 15 oktober 2020 tot en met 31 december 2021. In oktober 2020 worden de woningen ongeschikt gemaakt voor huismus en vleermuizen. Nadat de woningen natuurvrij zijn verklaard wordt gestart met het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden en het inbouwen van de permanente voorzieningen. De renovatiewerkzaamheden staan gepland tot eind maart 2021 rekening houdend met een mogelijke uitloop van de werkzaamheden. Begin oktober 2021 worden de tijdelijke voorzieningen verwijderd. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten en planning is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Nader onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluw, huismus en vleermuizen Wet natuurbescherming Lith Complex 3333' en in hoofdstuk 2 en bijlage 2 van het activiteitenplan en de aanvullingen van 2 september 2020. Op basis van eerdere nadere onderzoeken bij vergelijkbare woningen in de omgeving van Lith was al zeker dat verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen niet uitgesloten konden worden. Daarom is besloten direct nader onderzoek te verrichten. Tijdens de inventarisaties voor het nader onderzoek is het gebied in het veld nog verder beoordeeld op potentiële geschiktheid voor andere beschermde soorten. Om die redenen stellen wij dat dat de woningen op quickscan-niveau zijn beoordeeld. Het nader onderzoek naar gierzwaluw, huismus en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2017 en 2018, op basis van de kennisdocumenten 'Gierzwaluw' en 'Huismus' van BIJ12 en het Vleermuisprotocol 2017.

Voor het in beeld brengen van de zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn 2 deelgebieden onderscheiden, zie bijlage 1 van de rapportage 'Nader onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluw, huismus en vleermuizen Wet natuurbescherming Lith Complex 3333'. Per deelgebied zijn, conform het Vleermuisprotocol 2017, 5 onderzoeksronde uitgevoerd. Deelgebied 2 is redelijk onoverzichtelijk, doordat woningen aan verschillende straten liggen. Er is voor gekozen om in dit deelgebied de onderzoeksduur te verlengen naar 2,5 uur per veldronde.

Daarnaast is gebruik gemaakt van een batlogger M, waarmee de vleermuizen op grotere afstand waar te nemen zijn. Hierdoor is het waarneembare gebied groter dan wat alleen met het oog te overzien is. Bij locaties die minder overzichtelijk zijn, wordt extra onderzoek uitgevoerd, bijvoorbeeld door het plaatsen van een Batlogger A, die gedurende meerdere dagen opnamen maakt vanaf een vaste plek, of door een extra onderzoeksrondte uit te voeren. Indien er locaties zijn waar gedrag wordt waargenomen, wat indicierend kan zijn voor een verblijfplaats (zwermgedrag of dieren die al snel na zonsondergang aanwezig zijn), kan hier nog extra onderzoek worden uitgevoerd en worden alle mogelijke verblijfplaatsen als verblijfplaats aangemerkt.

Bij het najaarsonderzoek is ervoor gekozen om de twee deelgebieden, die op elkaar aansluiten of op loopafstand van elkaar liggen tot één onderzoeksgebied te combineren. Het deelgebied is net zo lang onderzocht totdat de inventarisatie overtuigend was en dat alle activiteit en verblijfplaatsen goed in beeld waren gebracht. Door het combineren van de twee deelgebieden zijn zowel de vroege als iets later actieve dieren goed in kaart gebracht. Met behulp van een batlogger zijn de territoria zeer makkelijk in kaart te brengen, waardoor kan worden volstaan met een groter deelgebied. Dat de precieze locatie van de paarverblijfplaats niet bekend is, maakt hierbij niet uit. De hoeveelheid paarverblijfplaatsen en de woningen waar deze zich moeten bevinden, zijn bekend. En doordat alle woningen ongeschikt worden gemaakt voorafgaande aan de werkzaamheden is het risico kleiner als bij de collega's die binnen een baltsterritorium de verblijfplaats toeschrijven naar het meest geschikte huis. Met de waargenomen activiteit en de aangetroffen verblijfplaatsen is geen enkele reden om aan te nemen dat er verblijfplaatsen gemist zijn. Daarnaast was bij de uitvoering van het vleermuisonderzoek in het najaar de periode tussen de twee onderzoeksronden suboptimaal en is een derde onderzoeksrondte uitgevoerd.

2.3 Mogelijke effecten

Binnen het plangebied zijn twee nestlocaties van de huismus aangetroffen. Deze bevinden zich onder de dakpannen bij de dakgoot in de woningen gelegen aan de Irenestraat 12 en 14. Verder zijn elf nestlocaties van de gierzwaluw aangetroffen, welke zich allen bevinden achter de dakgoten of onder de kantpannen op de kopse gevels. Door het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden worden van de elf aangetroffen nestlocaties van de gierzwaluw:

- drie nestlocaties in de woningen gelegen aan de Irenestraat 4 en 8 (2x) vernietigd;
- blijven zes nestlocaties intact, maar verandert het microklimaat. Deze bevinden zich in woningen gelegen aan de Hertog Janstraat 4, 5, 10, 14 (2x) en 15;
- en de overige twee nestlocaties in de woningen gelegen aan de Irenestraat 14 en 16 blijven intact.

Daarnaast zijn van de gewone dwergvleermuis kraam-, zomer en paarverblijfplaatsen aangetroffen. In de meeste gevallen betreft het de ruimte onder de kantpannen of achter stootvoegen in spouwmuur aan de kopse kant van de gebouwen. Er zijn geen aanwijzingen dat de gebouwen als (massa)winterverblijfplaats worden gebruikt. Zomer- en paarverblijfplaatsen kunnen tevens als (mild)winterverblijfplaats gebruikt worden door één of enkele dieren en de kraamverblijfplaats kan door meerdere dieren gebruikt worden om te overwinteren. Binnen het plangebied zijn op de volgende locaties verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen:

- één kraamverblijfplaats met 10 individuen onder de nokpan bij de kopgevel van de woning gelegen aan Hertog Janstraat 8;
- één zomerverblijfplaats met één individu in de woning gelegen aan Zeuven Wilgenstraat 2.
- en vier paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen in de woningen gelegen aan Hertog Janstraat 4, Irenestraat 8, Korte Herenengstraat 3 en Zeuven Wilgenstraat 2.

Een overzicht van alle aangetroffen nest- en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zijn weergegeven in figuur 2 van het 'Nader onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluw, huismus en vleermuizen Wet natuurbescherming Lith Complex 3333', in bijlage 2 van het activiteitenplan.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten de volgende nest- en verblijfplaatsen worden vernietigd:

- 3x nestlocaties van de huismus (tijdelijk ontoegankelijk door plaatsing steigers);
- 3x nestlocaties van de gierzwaluw;
- 1x kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis;
- 1x zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis;
- 4x paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis.

Door het uitvoeren van de activiteiten worden individuen van de gewone dwergvleermuis verstoord. Dit zijn overtredingen van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde woningen. Het betreffen bestaande woningen in het bezit van Stichting Mooiland welke in de huidige staat niet voldoen aan de doelen van het Klimaatakkoord (gemiddeld energielabel B). Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

Corporaties in Nederland staan voor een grote opgave om aan de afspraken uit het Energieakkoord invulling te geven. Er zijn verschillende manieren om hiertoe bij te dragen, maar doordat sommige woningen energielabel F hebben, zijn ingrijpende maatregelen nodig. Deze doelen zijn enkel te bereiken als gedurende het gehele jaar werkzaamheden worden uitgevoerd. Het niet uitvoeren van de werkzaamheden is dan ook geen optie. De werkzaamheden zijn zo ingestoken dat alleen het hoognodige aan werkzaamheden wordt verricht. Dit is terug te zien in de tabel met de beoordeling en werkzaamheden per woning (tabel 1 in bijlage 1 van het activiteitenplan). Op deze manier wordt het aantal verblijfplaatsen dat vernield wordt al gereduceerd.

Binnen dit project zal (deels) in de kritische perioden gewerkt worden, maar door tijdig mitigerende maatregelen te plaatsen worden de effecten verzacht. Binnen dit project is geen alternatieve planning mogelijk waardoor de effecten mogelijk kleiner zouden zijn. Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de aangetroffen beschermde soorten. Vanuit de fauna heeft het de voorkeur de werkzaamheden af te ronden voordat het broedseizoen begint (1 maart 2021), maar in elk geval voordat de gierzwaluwen weer in Nederland zijn (15 april). De verstoringe werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd, zodat er zo min mogelijk verstoring optreedt voor huismus en gierzwaluw. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten de meeste kritische periode (kraamperiode en paarperiode) van de gewone dwergvleermuis. Alle woningen worden in de minst gevoelige periode (oktober 2020) ongeschikt gemaakt voor vleermuizen, zodat tussen 1 november 2020 en 1 maart 2021 de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Met de nu voorgestelde werkwijze en de te plaatsen voorzieningen is er een goede afstemming tussen de wettelijke verplichtingen, leefbaarheid in de wijk én besteding van maatschappelijk gelden. Er wordt gestreefd om zoveel mogelijk direct permanente voorzieningen te plaatsen, om zo de kans op dubbele verstoring te verkleinen; zodra een tijdelijke voorziening die in gebruik is genomen weer wordt verwijderd, moet de beschermde soort opnieuw wisselen van verblijfplaats.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, van de Wnb en in het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

In het klimaatakkoord van Parijs is afgesproken om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Ten einde de CO₂-uitstoot (als veroorzaker van de opwarming) te verminderen, zet de rijksoverheid in op onder meer energiebesparende maatregelen. Stichting Mooiland heeft zich hieraan gecommitteerd en isoleert in de loop van de jaren haar woningbestand. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot. In een slecht geïsoleerde woning dient immers meer gestookt te worden om een warm binnenklimaat te behouden.

De te treffen maatregelen zijn erop gericht om gemiddeld energielabel B te behalen en het wooncomfort van de bewoners te verhogen. Op deze wijze wordt door de initiatiefnemer (en woningcorporaties in het algemeen) een (belangrijke) bijdrage geleverd aan het behalen van nationale (Energieakkoord; Convenant Energiebesparing Huursector) en mondiale (Klimaatakkoord van Parijs) klimaatdoelen. Door isolatie kan het binnenklimaat verslechteren, veel bewoners zijn onvoldoende op de hoogte van nut en noodzaak van regelmatige ventilatie. Hierdoor kan de energiewinst teruglopen, vochtige lucht warmt slechter op, en kunnen problemen met de volksgezondheid optreden. Door het aanbrengen van gerichte ventilatie treedt gemiddeld een verbetering op van de luchtkwaliteit in de woning en wordt schimmelvorming, die zich nu bij verschillende woningen in de natte ruimte heeft ontwikkeld, opgelost. Het verbeteren van het binnenmilieu is één van de speerpunten van de overheid in de Nationale Aanpak Milieu en Gezondheid.

Ten aanzien van schimmelvorming zegt het RIVM het volgende: "In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Vochtproblemen ontstaan in een woning wanneer vochtige lucht door onvoldoende ventilatie blijft hangen. Dit vocht kan afkomstig zijn van bijvoorbeeld koken, douchen, of afwassen. Sommige woningen hebben door een bouwkundig gebrek al vochtproblemen. Door verbeteringen in de bouw is een afname in vochtproblemen te zien. Er bestaan verschillende wetten, richtlijnen en besluiten die het binnenmilieu moeten bevorderen, bijvoorbeeld het Bouwbesluit, de Tabakswet en de Warenwet. Het verbeteren van het binnenmilieu in woningen, scholen en kindercentra is een van de speerpunten van de overheid in de Nationale Aanpak Milieu en Gezondheid."

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten voldoende onderbouwd zijn om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het activiteitenplan (hoofdstukken 4.1, 6, 7 en 8) en de aanvullende gegevens van 2 september 2020 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

- Op 18 september 2019 zijn voor de gewone dwergvleermuis voor de aangetroffen zomer- en paarverblijfplaatsen als tijdelijke verblijfplaatsen twintig muurschalen (type Schwegler 2FE) geplaatst. Tegelijkertijd zijn voor de aangetroffen kraamverblijfplaats als tijdelijke verblijfplaatsen vier kraamkasten (type VMT3 van Faunaprojecten) opgehangen. De tijdelijke kraamkasten zijn geplaatst binnen 30-80 meter van de huidige kraamverblijfplaats. De tijdelijke muurschalen voor de zomer- en paarverblijfplaatsen zijn geplaatst binnen 80-270 meter van de huidige verblijfplaatsen. Door de lage huizendichtheid in Lith en de beperkte mogelijkheden voor het plaatsen van kasten is ervoor gekozen om een deel van de kasten buiten de in het kennisdocumenten genoemde straal te plaatsen (50 meter voor kraamverblijven, 200 meter voor zomer- en paarverblijven). Omdat het hier een minimale afwijking betreft van de in de kennisdocumenten voorgeschreven afstand en de werkzaamheden niet aan alle woningen tegelijk worden uitgevoerd, zijn geen significante gevolgen te verwachten. Bij het plaatsen van de tijdelijke kasten is er verder rekening mee gehouden dat er voldoende uitvliegruimte voor de vleermuizen aanwezig is.
- Begin maart 2020 zijn voor de huismus vier uitwendige huismuskasten (type NK MU 06) geplaatst. De tijdelijke nestkasten voor de huismus zijn geplaatst op 100 meter afstand van de oorspronkelijke nestlocaties. De kasten zijn bij elkaar (maar meer dan 50 cm van elkaar) op de noordzijde van een woning, op minstens 3 meter van de grond geplaatst. In de omgeving van de nestkasten is dezelfde mate van groen in tuinen en openbare ruimtes aanwezig als bij de oorspronkelijke nestlocaties het geval is. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de eisen uit het kennisdocument huismus.
- Zie voor de locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de huismus bijlage 4 van het activiteitenplan en bijlage 2 van dit besluit.
- Er is gekozen om voor de gierzwaluw direct permanente mitigatie toe te passen. Tijdelijke kasten zijn niet nodig, omdat de werkzaamheden worden uitgevoerd en afgerond buiten het broedseizoen van de gierzwaluw.
- De tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en huismus worden, eventueel, in de periode oktober 2021 binnen de ontheffing verwijderd.
- De zomer- en kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden in de periode van 1 oktober tot 1 november ongeschikt gemaakt. De paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis wordt ongeschikt gemaakt in april, mei, juni of oktober.
- De verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden ongeschikt gemaakt door het afsluiten van potentiële toegangen door het plaatsen van hoekprofielen, spouwmuurborstels of panlatten. Open stootvoegen worden afgesloten met bijenbekjes. Vleermuizen kunnen de woning verlaten door de geplaatste exclusion flaps. Per kopgevel worden er minimaal 2 toegepast. Bij open stootvoegen wordt bij een doorlopende spouw een maximale afstand ca. 5 meter tussen exclusion flaps aangehouden.
- Minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken, wordt door de ecologen van Loo Plan een controle op uitvliegers uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden.
- Voor de huismus worden alle woningen ongeschikt gemaakt tussen 15 oktober 2020 en 1 maart 2021 door middel van het lichten van dakpannen tijdens het werk. Dit gebeurt tijdens voor de huismus gunstige weersomstandigheden (droog of maximaal motregen, temperatuur hoger dan 6 graden en windkracht minder dan 6 Bft), waarbij de kans groot is dat de huismussen geen gebruik maken van hun verblijfplaats.
- Voor de gierzwaluw worden de woningen niet ongeschikt gemaakt omdat er gewerkt wordt buiten de periode dat de gierzwaluwen in Nederland aanwezig zijn.

- Voor de gewone dwergvleermuis worden als permanente mitigatie voor het kraamverblijf vier kraamverblijven (type VMPK1 van Faunaprojecten) gerealiseerd op verschillende kopse kanten zo dicht mogelijk bij het oorspronkelijke verblijf. Voor de zomer- en paarverblijfplaatsen worden als permanente mitigatie 20 vleermuiskasten (IB VL 01 van Vivara Pro of vergelijkbaar) aangebracht in de woningen op verschillende windrichtingen.
- Voor de huismus wordt bij alle woningen waar de pannen worden vervangen de vogelschroot op de 3^e panlat aangebracht (of achterwege gelaten zodat alle daken geschikt zijn voor huismus). Bij aanpassing van de goot moeten eventueel nog wel doorgangen in de gootplank gemaakt worden (2 per woning per zijde) om voldoende ruimte te creëren. Ervan uitgaande dat twee paartjes huismussen 50 cm tussen hun nestlocaties houden (de minimale afstand tussen nestkasten volgens het kennisdocument), worden per woning 40 verblijfplaatsen gerealiseerd (10 meter aan de voorzijde, 10 meter aan de achterzijde). Er zijn 3 woningen waarbij het dak wordt vervangen en deze methode wordt toegepast. In theorie worden dus 120 verblijfplaatsen voor de huismus gerealiseerd.
- Bij woningen waar de pannen worden vervangen blijft het huidige nest van de gierzwaluw intact. Dit betreffen zes van de aangetroffen elf nesten verspreid over vijf woningen. Extra aandacht wordt besteed aan de toegankelijkheid via de gevelpannen. Er wordt een ruimte van 3 tot 3,5 centimeter tussen de gevelpannen en de muur gehouden. Door de pannen over de gehele kopgevel zo te plaatsen ontstaat hierdoor meer vergelijkbare nestgelegenheid dan dat er verloren gaat. Aangezien de gierzwaluw, net als de huismus, een koloniebroeder is, kan worden uitgegaan van 50 cm tussen nestlocaties. In het kennisdocument van de gierzwaluw zelf is geen afstand tussen nestkasten genoemd. Op deze manier kunnen in theorie, 20 nestlocaties op een kopgevel worden gerealiseerd. In de vijf woningen waar gierzwaluwnesten zijn aangetroffen, worden op deze manier 100 verblijfplaatsen gerealiseerd. Dit betreft de woningen gelegen aan de Hertog Janstraat 4, 5, 10, 14 en 15. Doordat bij deze woningen aan de binnenzijde het dak wordt geïsoleerd, wordt het klimaat onder de pannen in de winter kouder. Er is minder uitstraling van warmte vanuit de woonruimte in de winter. Hoewel de effecten hiervan minimaal zullen zijn op de gierzwaluw, de soort is juist gevoeliger voor oververhitting van de eieren, kan niet worden uitgesloten dat er geen effecten zijn. De afmetingen van de ruimte onder de pannen wordt daarbij niet gewijzigd. Omdat de nestlocaties niet voldoen aan de eisen uit het kennisdocument wordt er daarnaast nog extra gemitigeerd met een factor van 2,5 en worden er 15 inbouwkasten (type GZP2 van Faunaprojecten of IB GZ 03 van Vivara Pro) geplaatst.
- De drie nesten van de gierzwaluw op de Irenestraat 4 en 8 worden vernield door het vervangen van het dak. Deze nesten worden gemitigeerd door het plaatsen van 15 inbouwkasten (type GZP2 van Faunaprojecten of IB GZ 03 van Vivara Pro).
- Er worden altijd een of meer voorzieningen nabij de bekende nesten aangeboden.
- Het aanwezige nestmateriaal van het oorspronkelijke nest wordt verzameld en verplaatst naar de nieuwe voorziening en er worden lokgeluiden bij de nieuwe voorzieningen afgespeeld in de periode 1 juni- 15 juni tussen 20:00 uur en 22:30 uur die tot circa 50 meter afstand te horen zijn.
- Zie voor de locaties van de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis bijlage 1 van de aanvullende gegevens van 2 september 2020 en bijlage 2 van dit besluit. Voor meer details over de permanente voorzieningen zie bijlage 7 van het activiteitenplan.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen ter borging van deze maatregelen extra voorschriften op om de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw te kunnen waarborgen. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

- Het ongeschikt maken van de woningen dient tenminste 3 dagen voor de start van de renovatiewerkzaamheden plaats te vinden. Voor vleermuizen geldt dat dit dient te gebeuren onder gunstige weersomstandigheden (temperatuur van 7 graden of hoger, windkracht minder dan 5 Bft en neerslag maximaal motregen) onder begeleiding van een vleermuisdeskundige. Dit om te voorkomen dat vleermuizen de mogelijkheid krijgen om zich na het ongeschikt maken van de bebouwing opnieuw te vestigen in de te renoveren woningen.
- Minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken, maar voor 1 november, dient een controleronde conform vleermuisprotocol, versie 2017, door een vleermuisdeskundige plaats te vinden naar de aanwezigheid van vleermuizen. Pas na expliciete toestemming van de vleermuisdeskundige mag gestart worden met het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden. Dit om te voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden nog vleermuizen in de woningen aanwezig zijn.
- Indien tijdens de controleronde vleermuizen worden aangetroffen dienen de betreffende woningen opnieuw ongeschikt gemaakt te worden onder begeleiding van een vleermuisdeskundige en dient tenminste één dag later opnieuw een controleronde naar de aanwezigheid van vleermuizen te worden uitgevoerd. Pas bij expliciete toestemming van de vleermuisdeskundige mag gestart worden met het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden.
- De tijdelijke voorzieningen dienen in stand te blijven totdat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door beschermde soorten, dit buiten de meest kwetsbare periodes en de winterperiode. De tijdelijke voorzieningen mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.7 Gedeeltelijke afwijzing van gevraagde ontheffing

De ontheffing is tevens gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen als genoemd in de artikelen 3.1, vierde lid, van de Wnb, voor de gierzwaluw en de huismus, en artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb, voor de gewone dwergvleermuis. Uit de in de aanvraag, het activiteitenplan (hoofdstuk 4.1, 6, 7 en 8) en de aanvullende gegevens van 2 september 2020 beschreven en (voor)genomen maatregelen blijkt dat deze voldoende zijn om een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, vierde lid, en artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb, te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

- Het ongeschikt maken van de woningen en het uitvoeren van een controleronde op uitvliegers zorgt ervoor dat het opzettelijk doden van individuen van de gewone dwergvleermuis wordt voorkomen.

- Door het uitvoeren van de mitigerende maatregelen en de planning van de werkzaamheden vindt het opzettelijk storen van de huismus en gierzwaluw niet plaats. Het verbod is niet van toepassing omdat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoorten.

Omdat de verboden genoemd in artikel 3.1, vierde lid, en artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb, niet worden overtreden, is een ontheffing hiervoor niet aan de orde.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

Figuur 1. Locaties van de te renoveren woningen gelegen aan Hertog Janstraat, Irenestraat, Korte Herenengstraat en Zeuven Wilgenstraat. De activiteiten vinden plaats binnen de rood/roze gekleurde woningen.

BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE MITIGERENDE MAATREGELEN

Figuur 2. Locaties van de tijdelijke voorzieningen.

Figuur 3. Locaties van de permanente voorzieningen. Vleermuiskasten zijn op twee verschillende gevels per woning georiënteerd.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN**Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten**

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/117353

Naam initiatief Groot onderhoud met energetische maatregelen complex 3333 Lith

Ontheffingsperiode voor de periode van 15 oktober 2020 tot en met 31 december 2021

Ontheffinghouder Stichting Mooiland

Naam aanvrager De heer N. Puttman

Adres Galileïlaan 40

PC-Woonplaats 6716 BP Ede

Gegevens**werkzaamheden**

Contactpersoon uitvoering
werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) werkzaamheden
.....

Datum gereedkomen
compensatiemaatregelen

Datum start
werkzaamheden

Overzicht planning
werkzaamheden
.....
.....
.....
.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is te worden ingediend de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres

Omgevingsdienst Brabant Noord
Email: info@odbn.nl